

B.Com. Semester - 5 (CBCS) Examination
Oct/Nov. - 2022(Old Course)
ACCOUNTING - 5 (ELECTIVE - 1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ સમજાવો: (૨૦)

(૧) વ્યાજ સહિત અને વ્યાજ રહીત વ્યવહારો.

(૨) રોકાણોની ખાતાવહી.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ રોકાણોના આખર સ્ટોકની કિંમતની ગણતરી કરવા માટેની અલગ અલગ પદ્ધતિઓ જણાવો અને “FIFO” પદ્ધતિની વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન.૨ શ્રી મીત પોતાના ધંધાના વ્યવહારોની માહિતી નીચે પ્રમાણે આપી છે: (૨૦)

વિગત	તા. ૧-૪-૨૦૨૧	તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨
	રૂ.	રૂ.
દેવાદારો	(?)	૧,૧૨,૫૦૦
સ્ટોક	૬૫,૨૫૦	૭૮,૭૫૦
રોકડ અને બેન્ક	૧,૦૪,૨૫૦	૩૮,૭૫૦
પ્લાન્ટ	૪૨,૦૦૦	૩૪,૫૦૦
ફર્નિચર	૧૬,૫૦૦	૧૬,૫૦૦
લેણદારો	૪૫,૦૦૦	૭૦,૫૦૦
ખર્ચા ચૂકવવાના બાકી	૩,૭૫૦	૬,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

	રૂ.		રૂ.
લેણદારોને રોકડા ચૂકવ્યા	૪૭,૨૫૦	રોકડ ખરીદી	૧૫,૭૫૦
કુલ વેચાણ	૫,૧૮,૨૫૦	લેણદારોને ચેકથી ચૂકવ્યા	૪,૦૦,૫૦૦
આપેલ વટાવ	૫,૨૫૦	રોકડ સિલક(તા.૩૧-૩-૨૦૨૨)	૧૬,૫૦૦
ચેક દ્વારા ઉપાડ	૩૧,૫૦૦	દેવાદારો પાસેથી મળેલ ચેક	૩,૨૪,૦૦૦
રોકડ ઉપાડ	૧૧, ૨૫૦	બેન્કમાં ભરેલ રોકડ	૧,૧૬,૨૫૦
દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ	૧,૫૨,૨૫૦	ચેકથી ચૂકવેલ ખર્ચા	૨૬,૨૫૦
બેન્કમાંથી રોકડ ઉપાડ	૩૩,૭૫૦	માંડી વાળેલ ઘાલખાધ	૩,૭૫૦
રોકડેથી ચૂકવેલ ખર્ચા	૨૫,૫૦૦	મળેલ વટાવ	૧,૫૦૦

ઉપરની વિગતો પરથી શ્રી મીત માટે તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેપાર ખાતું અને નફા-નુકસાન ખાતું તથા તે દિવસનું પાકુ સરવૈયું બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ શ્રી ખુશાલ પોતાના ધંધામાં હિસાબો માટે રોકડમેળ અને થોડાં કાચાં પત્રકો રાખે છે તેમાથી નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થાય છે :

	તા. ૧-૪-૨૦૨૧	તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨
	રૂ.	રૂ.
પરચુરણ દેવાદારો	૪૮,૦૦૦	૭૫,૦૦૦
ધંધાના લેણદારો	૩૧,૦૦૦	૫૨,૦૦૦
ધંધાનો સ્ટોક	૮૭,૦૦૦	૫૫,૦૦૦
લેણી હુંડી	૨,૦૦૦	૫,૦૦૦
દેવી હુંડી	૩,૦૦૦	૪,૦૦૦

વર્ષ ૨૦૨૧-૨૦૨૨ દરમિયાન થયેલા વ્યવહારો :

દેવાદારો પાસેથી રોકડા મળ્યા	૫,૪૧,૦૦૦
વટાવ મળ્યો	૪,૦૦૦
લેણી હુંડીના રોકડા મળ્યા	૪૭,૦૦૦
વેચાણ માલ પરત	૫,૦૦૦
રોકડ વેચાણ	૧૧, ૦૦૦
વટાવ આપ્યો	૩,૦૦૦
લેણદારોને રોકડા ચુકવ્યા	૪,૩૬,૦૦૦
ધાલખાધ	૨,૦૦૦
દેવી હુંડીના ચુકવ્યા	૮,૦૦૦
માલ રોકડેથી ખરીદ કર્યો	૩,૦૦૦
માલ પરત કર્યો	૬,૦૦૦

ઉપરની વિગતો પરથી ઉધાર ખરીદી અને ઉધાર વેચાણ શોધી કાઢો.

પ્રશ્ન.૩ જાહેર આરોગ્ય કેન્દ્ર જે મેનકાઇન્ડ હોસ્પિટલ ચલાવે છે તેના માટે રૂ. ૨૫,૦૦૦ના માસિક ભાડાથી એક મકાન હોસ્પિટલ માટે ભાડે રાખે છે. (૧૫)

હોસ્પિટલ ૨૫ પથારીઓની વ્યવસ્થા છે અને જરૂરિયાત ઉભી થયા તો ૫ વધારાની પથારીઓ ગોઠવી શકાય તેમ છે. હોસ્પિટલનો કાચમી સ્ટાફ નીચે મુજબ છે:

૨ સુપરવાઇઝર દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. ૨,૫૦૦
૪ નર્સ દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. ૧,૫૦૦
૨ વોર્ડબોય દરેકનો માસિક પગાર	રૂ. ૭૫૦

હોસ્પિટલ દર્દીઓની સારવાર માટે ૩૬૫ દિવસ ખુલ્લી રાખવામાં આવતી હતી. ૨૦૨૧-૨૨ વર્ષના આંકડા નીચેની વિગતો આપે છે:

(૧) વર્ષના ૧૨૦ દિવસ તમામ ૨૫ પથારીઓની વપરાશ થયો હતો.

(૨) ૮૦ દિવસ ૨૦ પથારીઓની સરેરાશ ઉપયોગ થયો હતો.

(૩) જ્યારે વધારાની પથારીઓ ગોઠવવાની થાય ત્યારે દરેક પથારીદીઠ હોસ્પિટલ રૂ. ૨૫ ભાડું આપી બહારથી વ્યવસ્થા કરતી હતી . આ માટે ભાડાના રૂ. ૧૦,૦૦૦ ચૂકવ્યા હતા એક દિવસ વધુમાં વધુ ૫ વધારાની પથારી ગોઠવી શકાય છે. આ વધારાની વ્યવસ્થા ઉપર (૧) માં દર્શાવેલ ૧૨૦ દિવસ દરમિયાન કરવામાં આવી હતી. બહારથી આવનાર ડોક્ટરો નિષ્ણાતોને તેમણે આપેલી સેવા મુજબ વળતર અપાયું હતું. જે રૂ.૫૦,૦૦૦ માસિક થવા જાય છે. વાર્ષિક ખર્ચ ની વિગતો નીચે મુજબ છે:

વિગત	રૂ.
મકાનનો નિભાવ અને મરામત ખર્ચ	૧૮,૦૦૦
દર્દીઓને ભોજન વગેરે	૨,૨૦,૦૦૦
દર્દીઓને સેવા અંગે ખર્ચ	૬૦,૦૦૦
કપડા, ચાદર, ઓશિકાના કવર વગેરેની ધોલાઇ	૧,૪૦,૦૦૦
દવા અંગેનો ખર્ચ	૧,૭૫,૦૦૦
એક્સ-રે, ઓકિસજન વગેરેનો ખર્ચ	૨,૭૦,૦૦૦
સામાન્ય વહીવટી ખર્ચ	૨,૪૯,૫૦૦

જો દર્દી પાસેથી પ્રતિદીનના રૂ. ૫૦૦ ચાર્જ વસુલ કરવામાં આવતો હોય તો ૨૦૨૧-૨૨ વર્ષના નફો કે નુકસાન શોધી કાઢો.

અથવા

- પ્રશ્ન.૩ શિવ હોટલના ધંધાને લગતી નીચેની માહિતી તમને આપવામાં આવે છે. જો હોટલનો માલિક કુલ પડતર પર ૨૫% નફો કમાવવા માંગતો હોય તો તેણે ગ્રાહકો પાસે રૂમનું શું ભાડુ ગણવું તે શોધો:
- (૧) કર્મચારીઓનો પગાર વાર્ષિક રૂ. ૧,૨૫,૦૦૦.
- (૨) મકાનની કિંમત રૂ. ૫,૫૦,૦૦૦ જેના પર વાર્ષિક ૪% લેખે ધસારો ગણવાનો છે.
- (૩) અન્ય સાધનો રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ના છે. જેના પર વાર્ષિક ૧૫% લેખે ધસારો ગણવાનો છે.
- (૪) તેણે કરેલા રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦ના રોકાણ પર ૧૦% વ્યાજ ગણવાનું છે.
- (૫) વીજળી અને પાવર ખર્ચ આ પ્રમાણે છે: જો આખો મહિનો રૂમ રોકાયેલી રહે તો વીજળી ખર્ચ માસિક રૂ. ૬૫ થાય છે. પાવરનો ખર્ચ ફક્ત શિયાળામાં થાય છે, જ્યારે રૂમ આખો મહિનો રોકાયેલી હોય તો રૂમદીઠ માસિક પાવર ખર્ચ રૂ. ૩૦ થાય.
- (૬) રૂમના નોકરોનો પગાર: દૈનિક રૂ. ૫. આ પગાર દૈનિક ધોરણે ચૂકવાય છે એટલે કે જ્યારે રૂમ રોકાયેલી હોય ત્યારે જ રૂમના નોકરની જરૂરિયાત રહે છે. દરેક રૂમદીઠ એક નોકર છે.
- (૭) અન્ય ખર્ચા નીચે મુજબ છે:
મકાનનું સમારકામ	વાર્ષિક	રૂ. ૧૫,૦૦૦
પરચૂરણ ખર્ચો	વાર્ષિક	રૂ. ૧૩,૧૦૦
આંતરિક સુશોભન અંગે	વાર્ષિક	રૂ. ૧૫,૦૦૦
- (૮) હોટલમાં ૧૫૦ રૂમ છે અને ઉનાળામાં તે પૈકી ૯૦% રૂમ ભરાયેલી રહે છે, જ્યારે શિયાળામાં ૫૦% રૂમો ભરાયેલી રહે છે.

વર્ષમાં છ માસ ઉનાળો છે એમ માની લો. મહિનાના સામાન્ય દિવસો ૩૦ ગણો.

પ્રશ્ન.૪ સમજાવો: (૧૫)

- (૧) “સ્ટોકમાં નહીં મળેલ નફો”.
- (૨) FIFO પદ્ધતિ મુજબ પ્રક્રિયાના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન.
- (૩) FIFO પદ્ધતિ મુજબ પ્રક્રિયાના અર્ધ-તૈયાર માલનું મૂલ્યાંકન.

અથવા

પ્રશ્ન.૪ આંતર પ્રક્રિયા નફો અને ફેરબદલી કિંમત એ ખ્યાલ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Q.1 Explain: (20)
(1) Ex-interest and Cum-interest transactions. (2) Investment ledger.

OR

- Q.1 Discuss the various methods of valuation of closing stock of investments. Explain FIFO method in detail in that respect.

- Q.2 Shree Meet furnishes you the following information in respect of his business: (20)

	1-4-2021	31-3-2022
	Rs.	Rs.
Debtors	(?)	1, 12,500
Stock	65,250	78,750
Cash and bank	1, 04,250	39,750
Plant	42,000	34,500
Furniture	6,500	16,500
Creditors	45,000	70,500
outstanding Expenses	3,750	6,000

Additional Information:

	Rs.		Rs.
Payments to creditors		cash purchases	15,750
by cash	47,250	Payment to	
Total Sales	5, 18,250	creditors by cheque	4, 00,500
Discount allowed	5,250	Drawing by cheque	31,500
cash on hand (31-3-2022)	16,500	Cash Drawings	11,250
Cheque received from		Cash deposited into bank	1,16,250
Debtors	3, 24,000	Expenses paid by cheque	26,250
Cash received from Debtors	1,52,250	Bad debts written off	3,750
Cash withdrawn from bank	33,750	Discount earned	1,500
expenses paid in cash	25,500		

From the above information, prepare the Trading and Profit and Loss Account of Shree Meet for the year ending 31-3-2022 and a Balance sheet as on the date.

OR

- Q.2 The following information is available from the Cash book and certain rough statements maintained by Mr. Kushal in respect of his business:

	1-4-2021	31-3-2022
	Rs.	Rs.
Sundry Debtors	48,000	75,000
Sundry Creditors	31,000	52,000
Stock-in trade	87,000	55,000
Bills Receivable	2,000	5,000
Bills Payable	3,000	4,000

Transactions during the year 2021-2022:

	Rs.
Cash received from debtors	5, 41,000
Discount earned	4,000
Cash received from bills receivable	47,000
Returns inward	5,000
Cash sales	11,000
Discount allowed	3,000
Cash paid to creditors	4, 36,000
Bad debts written off	2,000
Cash paid for bills payable	9,000
Cash purchases	3,000
Returns outward	6,000

From the above mentioned information, you are requested to ascertain credit purchases and credit sales.

- Q.3 Public health Centre runs Mankind Hospital. For this purpose, it has hired a building at a rent of Rs 25,000 per month. The hospital consists of 25 beds and 5 (five) more beds can be comfortably accommodated when the occasion demands. The permanent staff attached to the hospital is as follows: (15)

2 Supervisors : each at a salary of Rs.2,500 per month

4 Nurses : each at a salary of Rs.1,500 per month

2 Ward boys : each at a salary of Rs.750 per month. Though the hospital was open for the patients all the 365 days in a year, scrutiny of accounts in 2021-2022 revealed the following particulars:

- (1) Only for 120 days in the years, the hospital had the full capacity of 25 patients per day.
- (2) 80 days, it had on an average 20 beds only occupied per day.
- (3) But, there were occasions when the beds were full, extra beds were hired at a charge of Rs.25 per day and this did not come to more than 5(five) extra above the normal capacity on any one day. The total hire charges for the extra beds incurred amounted to Rs. 10,000. This extra arrangement was made during the 120 days mentioned in above (1).

The fees were paid on the basis of their services to the expert visiting doctors. Amount of their fees worked out to Rs. 50,000 per month. The expenses for the year were as under:

Particulars	Rs.
Repairs and maintenance	18,000
Food supplied to patients	2, 20,000
Expenses of other services to patients	60,000
Laundry charges for cloths, bed- linen etc.	1, 40,000
Medicines supplied	1, 75,000
Cost of Oxygen, X-ray etc.	2, 70,000
General administration charges	2, 49,500

If the hospital recovered an overall amount of Rs. 500 per day on an average from each patient, what is the profit / loss in 2021-2022.

OR

- Q.3 The following information of the business of Shiv Hotel is given to you. If the owner of the hotel wants to earn 25% profit on cost, what rent should be charged from his customers?

- (1) Staff salaries Rs. 1,25,000 per annum.
- (2) Cost of building Rs. 5,50,000, rate of depreciation 4% p.a.
- (3) Other equipment Rs. 1,50,000 on which depreciation is to be charged at 15% p.a.
- (4) Interest at 10% is to be charged on investment of Rs. 7,00,000 made by him.
- (5) Lighting and power expenses are as follows: the normal lighting expenses for a room is Rs. 65 if it is occupied for the whole month. Power is used only in winter and normal charge per month if occupied for a room is Rs. 30
- (6) Room attendant's salary Rs. 5 per day. The salary is paid on daily basis and services of room attendant are needed only when the room is occupied. There is one room attendant for one room.

- (7) Other expenses are as follows :

Repairs to building	Rs. 15,000 per annum
Sundries	Rs. 13,100 per annum
Interior decoration	Rs. 15,000 per annum

- (8) There are 150 rooms in the hotel and 90% of the rooms are normally occupied in summer and 50% of the rooms are busy in winter. You may assume that period of summer and winter is six months each. Normal days in a month may be assumed to be 30.

- Q.4 Explain: (1) Concept of "Unrealised profit in stocks."
(2) Valuation of process stocks under FIFO Method.
(3) Valuation of work in progress under FIFO Method. (15)

OR

- Q.4 Explain with example: Inter Process Profit and Transfer price.
